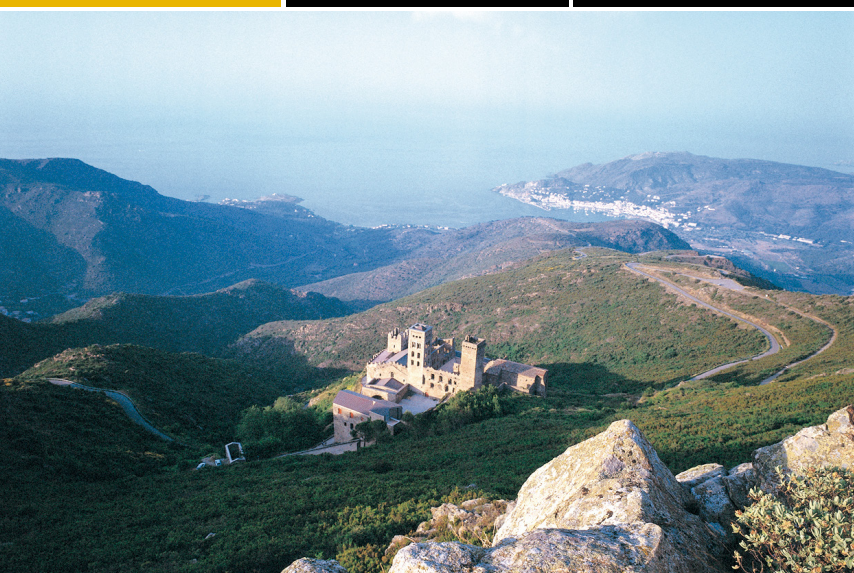

Monastèri de Sant Père de Ròdes

Visitar

Sintèsi istorica

Es origens deth monastèri de Sant Pèr de Ròdes se pèrden en temps e enes legendes. I a constància arqueologica dera existència d'ua grana bastissa vielha deth sègle VI, era foncion dera quau encara se desconeish. A finaus deth sègle IX, es prumères notícies documentaus sus eth monastèri lo mencionen coma ua petita cèla monastica que se disputauen dues abadies: Sant Esteve de Banhòles e Sant Policarp de Rasés.

Er inici dera esplendor deth monastèri se place a compdar deth sègle X, quan un noble nomenat Tassi e eth Comde Gausfred d'Empúries s'interessèren per Sant Pèr de Ròdes. Eth monastèri arrecebec granes donacions de tèrres per part sua e arrenhec precèptes e privilègis des papes e des reis francs, coma eth qu'en 944 lo convertic en abadia. Entre es sègles X e XI se bastic era glèisa qu'aué podem contemplar e tanben s'inicièc era importància deth monastèri coma centre de pelegrinatge.

Era consolidacion deth poder e eth prestigi dera abadia de Ròdes se place entre es sègles XII e XIII. En aguesti moments ère un des centres de poder espirituau, politic e economic mès importants, capable d'agranir considerablaments es sues dependències e de hèr òbres de gran valor artistic coma era portalada deth mèstre de Cabestanh. Es prumèrs indicis de decadència les trobam a compdar deth sègle XIV, generadi per diuèrses causes, qu'ua seria de conflictes belics e epidèmies qu'afectèren dirèctaments er Empordan e, ath delà, se tracte d'ua epòca en qué eth sistèma feudau- e tanben era orde benedictina-, comencen a entrar en crisis.

Es problèmes s'agreugèren pendent es sègles XV e XVI, es guèrres continuèren d'afectar dirèctaments eth monastèri e es sues propietats, s'incrementèren es atacs de pirates e bandolèrs e comencèc ua etapa de relaxament dera vida religiosa.

Un moment de recuperacion economica se place entre es sègles XVII e XVIII, mercès ara expansion deth coitiu dera vinha que i auèc en Catalonha. Aguest hèt se ve aué ena grana estenduda de terrasses de pèira existenta enes montanhes deth cap de Creus e tanben enes granes bastisses que se bastiren en aguest moment ath torn deth còs claustrau.

Totun, ena abadia continuèc patint atacs e saquegi per part des tropes franceses e bandolèrs. Per açò en 1798 es monges decidiren abandonar definitivaments eth monastèri e installar-se en Vilasacra. En 1818 se se mudèren, aguest còp tà Figueres. Pòc temps dempús se produsic eth definitiu escandilhament dera comunitat de monges benedictins de Sant Pèr de Ròdes, damb era desamortizacion de 1835.

Eth monastèri dera montanha de Ròdes, un còp abandonat, patic ath long deth sègle XIX e part deth XX un procès de desbastida progressiva e ua etapa d'intensa espoliacion. A compdar dera declaracion coma Monument istoricoartistic Nacionau, en 1930, s'inicièren es prumères òbres de restauracion dera bastissa, que se succediren de forma esporadica ath long deth sègle XX.

Pendent eth periòde 1989-1999, s'i amièc a tèrme un ambiciós programa d'excavacions arqueologiques e restauracions. A compdar d'alavetz, eth monastèri de Sant Pèr de Ròdes s'a convertit en un des monuments mès visitadi deth nòste país.

1

Cerèr

Sègles XVII- XVIII

Se tracte d'ua bastissa de tres plantes que se bastic sus estructures mèns antiquas. Es dus estatges superiors se deuen reservar a magazèms e abitatges de pagesi e servents. Es abitacions conservades ena planta baisha deuen de servir de recodina e cerèrs. Er interior ei bastit damb vòutes e arcades que separen es diferents espacis, en extrèm sud s'obsèrve eth profitament arquitectonic dera arròca mair dera montanha. Mos cau restacar eth bastiment de tot eth conjunt damb eth gran moment d'expansion dera vinha que viu ec eth cap de Creus a compdar deth sègle XVII.

Plànol

2

Glèisa

Sègles X-XI

Era datacion dera glèisa ei encara aué un tèma de debat entre es istorians. Ua ipotèsi sostenguda en estudis recents explique qu'es òbres se poirien auer iniciat ara fin deth sègle X, de sòrta qu'er an 1022, unica data de consagracion qu'auem, non indicarie qu'era glèisa siguesse acabada, mès que sonque se n'aurie consagrat era cabeçada.

Er acabament deth temple se plaçaríe a miei sègle XI. Es dificultats existentes ena datacion dera glèisa vien dades pera pòca documentacion existenta e era grana originalitat arquitectonica, que la convertís en ua bastissa unica en mon medievau.

Plànol

3

Atrium o galilèa

Sègle XI

Er element mès destacat dera galilèa, bastida pòc dempús qu'era glèisa e en extrem occidentau d'aguesta, siguec era desapareishuda portalada de marbre qu'eth talhèr deth mèstre de Cabestanh i esculpìc a miei sègle XII. Era portalada siguec espoliada en començament deth sègle XIX e aué era majoria des pèces se tròben escampades en musèus e colleccions de tot eth mon. En monastèri sonque demoren dus petiti fragments ena part inferiora dera pòrta e tanben se pòden contemplar dues còpies de relèus en mur deth nòrd dera sala.

Ath costat des còpies dera portalada, ues rèstes muraus que representen er escut comdau d'Empúries rebremben era foncion deth panteon nobiliari qu'exercic era galilèa.

Plànol

4

Nau

Sègles X-XI

Tant era arquitectura coma era decoracion des capitèths dera glèisa de Sant Père de Ròdes mòstren ua expressa volontat d'arrebrembar bastiments d'epòca romana. Era vòuta semicirculara dera nau centrau, de 16 mètres de nautada, ei sostenguda per un poderós sistèma de pilars e colomnes que deven er element mès singular dera sua arquitectura. Era decoracion des capitèths des colomnes dera nau ei d'estil corinti e era des arcs formèrs ei d'entrelaci. Es naus lateraus, damb vòuta de quart de canon, actuen de contrafòrts entà sostier era nau centrau e es sòns corredors desbòquen dirèctaments ena giròla dera absida principau.

Entà comprèner era grana òbra que significuèc eth temple de Ròdes cau tier en compde que se constituïc en ua penent dera montanha e que se rebaiquèc eth malh en sector sud dera glèisa, mentre qu'en nòrd s'aumplic un desnivèu d'enquia 4 mètres entà poder equilibrar era bastissa e era nau centrau.

Plànol

5

Cabeçada

Sègles X-XI

Era capçalèra ei formada per tres absides de planta semicirculara: es lateraus dedicats as apostòls Pau e Andrèu e era centrau a Sant Pèrre. Era absida centrau ei un bastiment complexe, damb cripta e deambulatòris. Era dubertura quadrangulara que se daurís en tèrra deth presbitèri ère eth reconditòri, destinat a salvar es relíquies qu'atrègen as pelegrins. Aguesta zòna siguec ua des que patic mès pendent es ans d'abandonament deth monastèri. Er autar de marbre e d'outes decoracions sigueren espoliadi e tanben, enes prumèrs ans deth sègle XX, era utilizacion de dinamita deishèc totauments maumetut aquest sector.

Plànol

6

Giròla o deambulatóri

Sègles X-XI

Era giròla ei eth corredor que hè eth torn der espaci deth presbitèri e ère emplegada pes pelegrins tà rénder culte as relíquies que se trobauen en espaci deth reconditòri. En extrèm orientau i a ua petita absidiòla, en tet dera quau se pòt observar ua pintura murala que mòstre ua scèna a on apareishen uns personatges nimbats. En cadun des murs d'accès tara giròla e tara cripta trobam un arcosòli funerari, possiblaments dedicadi as enterraments de Tassi, eth gran impulsor deth monastèri en sègle X, e de Hildesind, eth sòn hilh e prumèr abat de Sant Pèr de Ròdes.

Plànol

7

Cripta

Sègles X-XI

Er espaci ère restacat damb eth culte as relíquies. Era planta circulara rebrembe un deambulatòri e era situacion, jos eth presbitèri, favorie era consideracion de lòc sacratissim. Arquitectonicament, era cripta siguec un bastiment de besonh tà salvar eth desnivèu deth terren e poder bastir era absida dera glèisa. En mur occidentau, dilhèu era unica rèsta conservada dera glèisa anteriora ara actua, trobam ua columna adorsada damb forma de palmèr qu'arribe a sostier eth tet der espaci e tanben eth pes de totes es estructures superiores.

Plànol

8

Claustre inferior

Sègle XI

Se tracte d'un claustre fòrça primitiu, que se descurbic enes excavacions de 1989. Er espaci auie quate galeries porticades ath torn d'un pati trapezoïdau. En arribar eth sègle XII, era esplendor e era prosperitat deth monastèri heren qu'aguest claustre se considerèsse insufisent e se decidísse bastir-ne un de mès gran.

Era topografia deth lòc dificultae er agraniment der espaci, ei per açò que se decidic enterrar eth claustre entà poder hèr-ne un de nau en estatge superior.

Era galeria de ponent siguec destruïda sègles dempús entà hèr-i ua cistèrna e era galaria de lheuand ei era unica que consèrve era vòuta semicirculara originau. S'i consèrven bères rèstes de pintura murau, entre es quaus es mès destacades son era imatge d'un leon e ua scèna deth calvari.

Plànol

9

Claustre superior

Sègle XII

Eth claustre, que formèc part des importantes òbres d'agraniment deth monastèri en sègle XII, actuauments se tròbe practicaments rebastit. Non i demore lèu arren d'originau pr'amor qu'es capitèths e es colomnes sigueren espoliades, damb era consecutiva demolicion des murs des galeries. Pendent eth sègle XX s'i heren dues intervencions de reconstruccion e, en tot seguir eth critèri de voler imitar era òbra originau, es bandes sud e èst sigueren rebastides en 1973, deth temps qu'es dues galeries restantes se reheren es ans 1997 en tot emplegar materiaus diferenti des originaus. Podem considerar eth claustre coma eth còr deth monastèri benedictin. Entre d'autes foncions, ère un lòc entà liéger, escriuer, meditar, jogar, mès sustot actuaue coma distribuidor des estances qu'emplegauen es monges ena vida quotidiana.

Plànol

10

Sala capitulara

Sègle XII

Ena sala capitulara, er abat manauè ahèrs importants entath govèrn deth monastèri e tanben s'amassaue damb era comunitat de monges. Ère plaçada ena part de l'heuant deth claustre, era entrada originau ère pera pòrta centrau deth mur, e compartie era bastissa damb d'alti espacis importants entara vida quotidiana coma eth dormitòri des monges, en estatge superior.

Segon era norma benedictina, es monges auien de dormir amassa en ua grana sala, que solie èster apròp dera glèisa entà facilità-i eth desplaçament ara ora des matines, er ofici que se cantaue ath ser. Aué er interior dera bastissa ei ua grana sala ueda, damb era cubèrta e bona part dera façada de levant rebastida.

Espaci non visitable.

Plànol

11

Refectòri

Sègle XII

Ère era sala destinada a minjador comunitari, plaçada ath costat sud deth claustre. S'i accedís per ua pòrta damb lumedar e timpan, sus era quau destaque un òcul. Er interior dera sala deth refectòri ei cubèrta per ua vòuta apuntada e entornejada de hièstres de versant interior. Er espaci ère compartit damb era codina, plaçada en sector de ponent, a on i auie ua pòrta, aué tapiada, que comunicaue damb es uarts. Es dimensions der espaci deth minjador demòstren qu'era comunitat de Sant Pere de Ròdes quasi non superèc jamès era vintea de monges. Ath hons dera madeisha galeria deth claustre i a ua hònt que deuie servir as monges entà lauar-se es mans abans de minjar. Ath costat dera hònt, ena façada dera porteria, se pòden veir hilades d'*opus spicatum* o òbra en espiga, bastiment caracteristic des sègles X e XI.

Plànol

12

Porteria

Sègles X-XII

Era porteria, delimitada ath nòrd pera base dera tor deth campanau e ath sud pera dera tor de defensa, ère er espaci que connectaue era vida claustrau deth monastèri damb eth mon exterior, mejançant era pòrta que comuniquè damb era plaça, dubèrta en sègle XII. Maugrat qu'ès benedictins non èren monges de clausura, auien recomanat de gèsser pòc en mon. Atau madeish, pòqui còps es laïcs auien accès ara intimitat deth claustre.

En sector sud dera sala s'an localizat evidéncies dera existéncia d'ua codina deth sègle XVI.

Plànol

13

Recodina

Sègles XII-XVI

Er espaci nomenat recodina se trobaue comunicat damb era codina d'epòca modèrna e era porteria e damb eth sector des estables e des uarts. Laguens dera sala se tròben dues estructures sosterranhes que s'an identificat damb un sauvacarn e un depòsit d'aigua. Eth depòsit s'aumpleie a trauès d'ua canalizacion que portaue era aigua des dera zòna des uarts pr'amor que gessesse pera hònt qu'auem vist en claustre, ath costat deth refectòri. Espaci non visitable.

Plànol

14

Plaça

Sègle XII

Gràcies as excavacions que s'i heren pendent eth periòde 1989-1991, se descurbic qu'enquiath sègle XII aguest auie estat un espaci d'enterraments privilegiats e qu'er accés tar interior deth monastèri se hège des dera galilèa, atau coma se pòt veir jos era cubèrta de veire que i a ena base deth campanau. A compdar deth sègle XII, damb eth bastiment deth nau claustre, se modifiquèc er accés tath monastèri. Se dauric era entrada qu'aué comunique damb era porteria e se corbic er espaci funerari tà convertir-lo ena esplanada que podem veir actuauments.

Plànol

15

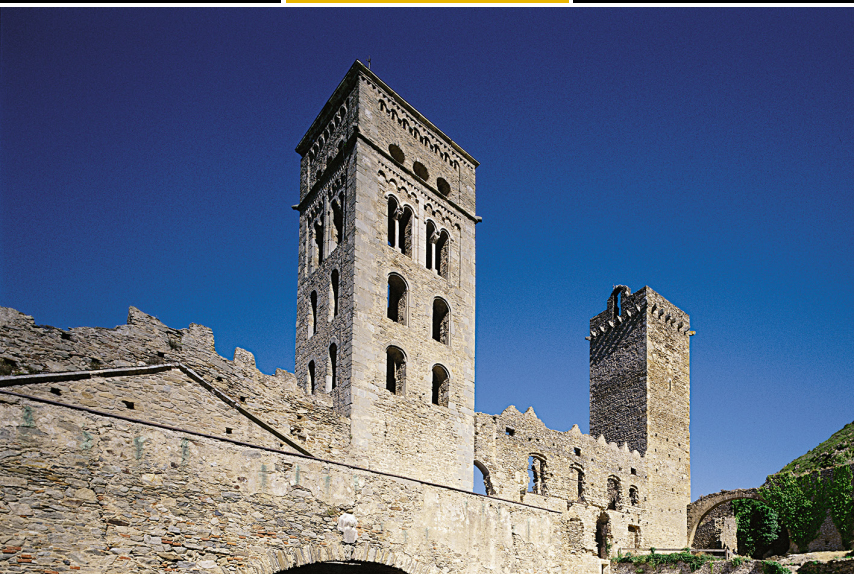

Susclastre

Sègles XVII-XVIII

Ja des de darreries dera edat mejana, es monges deishèren de hèr vida comunitària segons era norma de Sant Benet, enquiath punt qu'en sègle XVIII cada monge auie ua casa pròpria en aguesta zòna deth susclastre. Enes diferents dependències conservades se pòden veir vestigis de hièstres, balcon e humenèges. En direccion opausada ara dera tor de defensa i a un guardader qu'aufrís ua espectaculara vista dera còsta nòrd deth cap de Creus, deth castèth de Sant Salvador e dera zòna auien estat es uarts deth monastèri.

Plànol

16

Tor

Sègles XII-XIII

Era tor auie foncion defensiva: non dispausaue de pòrta d'entrada ena planta baisha e s'i accedie a trauès des dubertures deth prumèr estatge. Un còp laguens, era comunicacion entre es tres plantes dera tor se hège a trauès de trapas coma era que se pòt veir en tet dera planta baisha. Ath cap dera bastissa rèsten es maçacaps que sostiegen ua balcoada de husta des d'a on es monges e d'auti refugiats podien defener-se e observar sense perilh quan eth monastèri ère saquejat.

Plànol

17

Campanau

Sègle XII

Coma era tor de defensa, hè 27 mètres de nautada. Eth campanau ei ua des òbres que se heren pendent eth gran agraniment deth monastèri en sègle XII. Ei ua estructura de planta carrada e tres estatges. Es dus prumèrs an hièstres de miei punt, simples e sense decoracion. Per contra, en tresau estatge podem observar era característica decoracion d'estil lombard present ena majoria de campanaus catalans deth sègle XII. Per darrèr deth campanau se pòt accedir tath deambulatòri superior dera glèisa.

Plànol

18

Deambulatòri superior

Sègle XII

Se bastic sus era planta deth deambulatòri inferior e der entorn era part nauta deth mur dera absida principau, en quau se pòt observar eth bastiment en espiga o opus spicatum. En aquest espaci se pòden veir dus arcosòlis damb rèstes pictoriques deth sègle XIII. Ath costat des escalèrs dera fin dera giròla trobam er accès tà ua petita cramba circulara, nomentada aué capèla de Sant Martí, qu'aurie hèt es foncions de sacristia dera capèla de Sant Miquel.

Plànol

19

Tor e capèla de Sant Miquel

Sègles XI-XII

Bastida sus eth braç nòrd deth transèpte dera glèisa, aurie agut era foncion de campanau, amassa damb ua auta tor bessoa plaçada en aute extrèm deth transèpte, aué desapareishuda. En bastir-se eth campanau deth sègle XII, es tors perderen era foncion qu'auien agut enquia alavetz e se convertiren en capèles entà ceremònies restringides as monges. Des dera glèisa s'i accedie dirèctaments mejançant ua estreta escala de cargòlh.

Plànol

20

Espitau

Sègles X-XI

Er espitau ère ua estructura que, en contèxte deth monastèri benedictin, auie era foncion de lotjament entàs pelegrins.

Ei un bastiment de planta rectangulara, de dus estatges. En mur oèst conten hilades d'opus spicatum e en èst i a era pòrta d'accès. Eth pelegrinatge a Sant Pere de Ròdes ei documentat des de hè fòrça temps e sabem que s'í celebraven jubilèus eth tres de mai, dia dera Santa Creu, quan queiguie en diuendres. Es jubilèus se celebrèren enquiar an 1697.

Plànol

21

Sacristies

Sègle XVIII

Aguesta grana bastissa de planta rectangulara e coronada damb dentelhs se tròbe adossada ena façada nòrd dera glèisa. Era sacristia ère er espaci destinat a plegar es objèctes que s'emplegauen pendent es litúrgies ena glèisa e calie que siguesse plaçat apròp d'aguesta. Ena sua base se pòden veir estructures mèns antiquas, possiblaments ua sacristia anteriora e era sala der archiu. Sonque s'en consèrven es façades originaus pr'amor qu'era interiora siguec totauments rebastida en ua intervencion ath principi des ans nauanta. Espaci non visitable.

Plànol

22

Palai der abat

Sègles XV-XVI

Deth vielh palai der abat actuauments sonque ne demore era façada, a on se pòt veir ua hièstra geminada e dentelhs defensius ena part superiora. Siguec bastit entà servir de residència as abats deth monastèri. Pendent era campanha d'excavacion de 1989 i apareishec un important tresaur numismatic constituït per 658 monedes d'aur e argent datat entre es sègles XIV e XVI.

Actuauments eth tresaur se consèrve en Musèu Nacionau d'Art de Catalonha. Ena planta baisha deth palai actuauments i a un punt d'informacion deth Parc Naturau deth cap de Creus.

Plànol

23

Uarts

Sègles XVII-XVIII

En sud deth monastèri, ar arrecès dera tramontana e en favor des vents umits de l'heuuant, se tròben es espacis que sigueren destinadi a hè-i es vegetaus comestibles o medicinaus de besonh entàs monges. Era tèrra des dues granes esplanades siguec aportada artificialiaument e se bastiren grani murs e contrafòrts entà sostier-la. Quauqu'uns des contrafòrts, es que tòquen ath monastèri, daten dera edat mejana, mentres qu'ena rèsta son modèrns. Es uarts comunicauen damb es zònes der interior deth monastèri que i auien relacion: bòrdes, talhèrs, codina, recodina e refectòri.

Plànol

Istòria

Guida

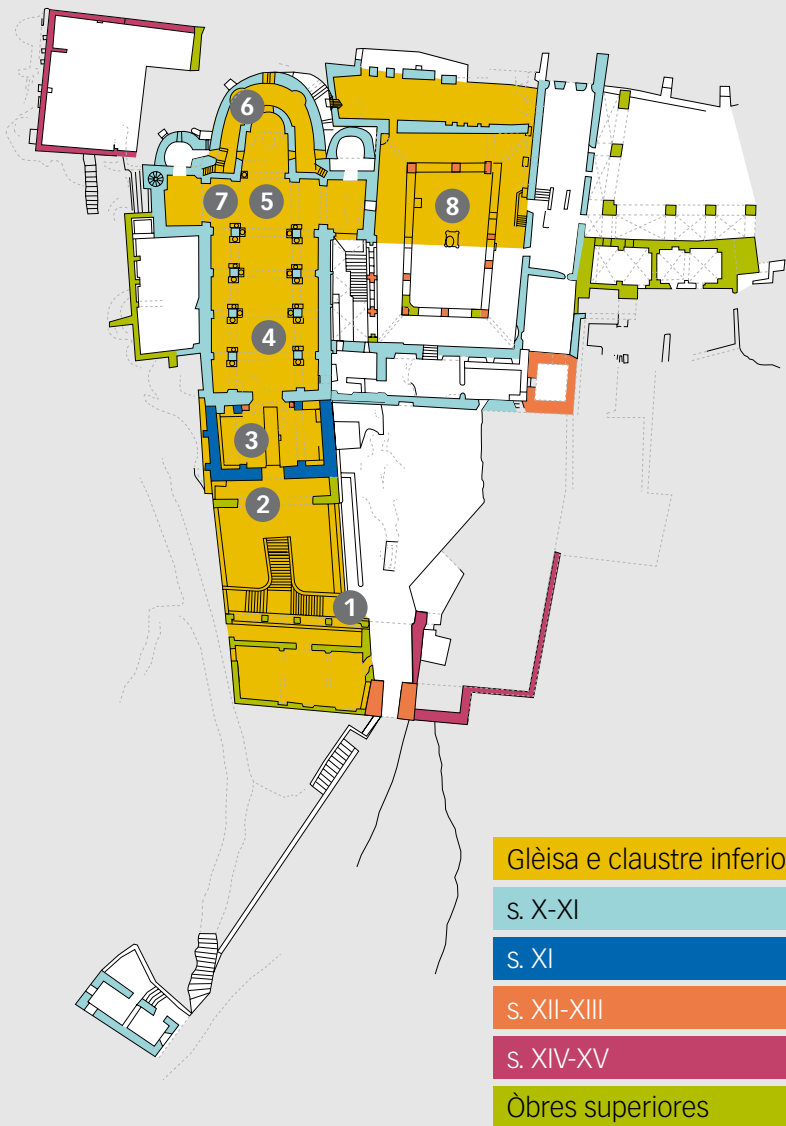
Plànol

Nivèu 1

Nivèu 2

Nivèu 3

Glèisa e claustre inferior

Istòria

Guida

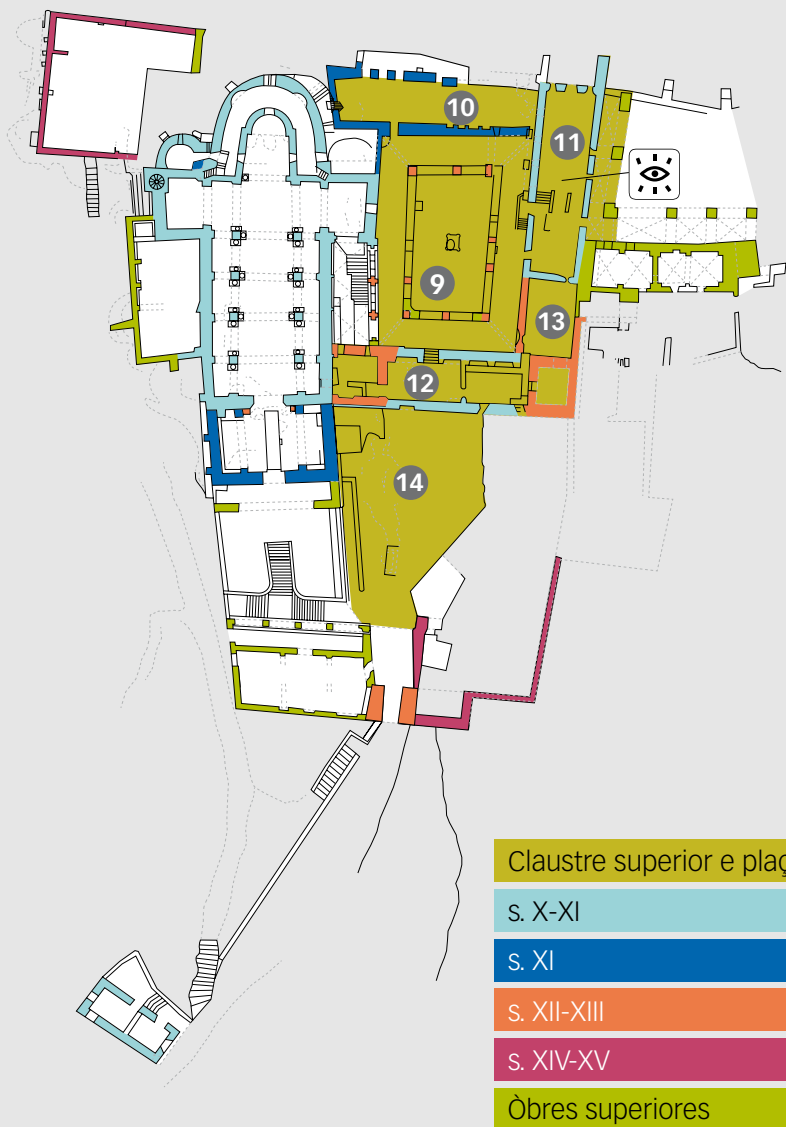
Plànol

Nivèu 1

Nivèu 2

Nivèu 3

Claustre superior e plaça

Istòria

Guida

Plànol

Nivèu 1

Nivèu 2

Nivèu 3

Susclaustre e dependències extèrnes

